

Rundskriv - Serie R

Rundskriv serie R (regelverk) erstatter tidligere serie F.
I den nye serie R publiseres også relevante lovendringer og konvensjonsendringer.

Mottakere av rundskrivet: (sett kryss)

- Sdir : Sjøfartsdirektoratet
- A: 16 spesielt bemyndigete arbeidskontorer
- U: Utvalgte utenriksstasjoner
- P: Produsenter av utstyr evt. undergrupper
- OFF: Offshorerederier / plattformseiere / operatører
- Hov Hovedorganisasjoner
- H.i. Høringsinstanser
- Andre:

Nr.: RSR 05-2009

Dato: 3.3.2009

Saksnr.: 200712496-52/STL

Opphever: Forskrift 11. desember 1981 nr. 3807 om minstealder m.v. for førere av visse maskindrevne fartøy under 25 registertonn brutto

Referanse til:

Rundskrivet innføres i egen tabell i regelverkssamlingen og oppbevares til neste regelverkssamling.

Forskrift om krav til minstealder og båtførerbevis mv. for fører av fritidsbåt.

Sjøfartsdirektoratet fastsatte 3. mars 2009 forskrift om krav til minstealder og båtførerbevis mv. for fører av fritidsbåt. Samtidig oppheves forskrift 11. desember 1981 nr. 3807 om minstealder m.v. for førere av visse maskindrevne fartøy under 25 registertonn brutto.

Høsten 2006 ble det besluttet å nedsette en bredt sammensatt arbeidsgruppe med mandat til å fremme et forslag om obligatorisk båtførerbevis for førere av fritidsbåter. Bakgrunnen for mandatet er ønsket om at ordningen skal bidra til større sikkerhet for fritidsbåtsbrukere. Arbeidsgruppens medlemmer representerte forskjellige interesser som er involvert i arbeidet med sikker ferdsel på sjøen. Arbeidsgruppens utredning og forslag til obligatorisk båtførerbevis ble overlevert Sjøfartsdirektoratet 30. april 2007.

Sjøfartsdirektoratet sendte 1. juni 2007 utredningen og arbeidsgruppens tilhørende utkast til forskrift på høring med høringsfrist 1. september 2007.

Regjeringen besluttet 6. november 2008 å innføre obligatorisk båtførerbevis for fritidsbåter fra 1. mai 2010.

Etter § 7 første ledd bokstav a og b skal fører av norsk fritidsbåt som har lengde over 8 meter eller har motor med større ytelse enn 25 HK inneha norsk båtførerbevis eller gyldig kvalifikasjonsbevis. Det obligatoriske kravet til båtførerbevis vil gjelde båtførere som er født 1. januar 1980 eller senere, jfr. § 7, tredje ledd.

Forskriften trer i kraft 1. mai 2009.

Ove Tautra
fung. sjøfartsdirektør

Nora Olsen-Sund
avdelingsdirektør

Vedlegg: Forskrift om krav til minstealder og båtførerbevis mv. for fører av fritidsbåt.

Sjøfartsdirektoratets rundskriv består av 2 serier, **serie R: Forskrifter, lover og konvensjoner**, og **serie V: Veiledninger og fortolkninger**.

Vedlegg

Forskrift 3. mars 2009 nr... om krav til minstealder og båtførerbevis mv. for fører av fritidsbåt.

Fastsatt av Sjøfartsdirektoratet 3. mars 2009 med hjemmel i lov 26. juni 1998 nr. 47 om fritids- og småbåter §§ 20 annet ledd, 26, 26 b jf. § 31, jf. delegeringsvedtak 31. mai 2007 nr. 591.

Kapittel I

Generelle bestemmelser

§ 1

Virkeområde

Denne forskriften gjelder for eier og fører av norske fritidsbåter innenfor rikets grenser, herunder Svalbard og Jan Mayen som:

- a) har lengde mindre enn 15 meter (49,21 fot),
- b) har motor med større ytelse enn 10 HK/7,5 kW eller
- c) kan oppnå større hastighet enn 10 knop (18,5 km/t).

Forskriften gjelder ikke for fører av:

- a) fritidsbåter når de benyttes i organisert trenings- og konkurransekjøring med unntak av § 6,
- b) robåter, kanoer og kajaker.

§ 2

Definisjoner

I denne forskrift betyr:

- a) *Båtførerbevis*: Kompetansebevis utstedt med hjemmel i denne forskriften.
- b) *Båtførerregisteret*: Sentralt register med opplysninger om personalia, gjennomført båtførerprøve og utstedt båtførerbevis med hjemmel i denne forskriften.
- c) *Eier*: Eieren eller den som har rådighet over båten på eierens vegne.
- d) *Fritidsbåt*: Enhver flytende innretning som er beregnet på og i stand til å bevege seg på vann, som har lengde mindre enn 15 meter og som brukes av førere utenfor næringsvirksomhet.
- e) *Kvalifikasjonsbevis*: Båtførerbevis utstedt med hjemmel i eldre regelverk, båtførerkort utstedt av Norske Båtskoler før forskriften trådte i kraft, bekreftelse på bestått eksamen ved Statens Sjøaspirantskoler, fritidsbåtskippercertifikat, yrkessertifikater for dekksoffiserer og militære maritime sertifikater av tilsvarende grad.
Sjøfartsdirektoratet kan bestemme at annen teoretisk kompetanse enn det som er nevnt i første punktum skal regnes som kvalifikasjonsbevis, forutsatt at opplæringen er på samme nivå eller høyere enn båtførerprøven.
- f) *Lengde*: Skrogets lengde (L_H) etter NS-EN ISO 8666 Mindre fartøy - Hoveddata.
- g) *Motorytelse*: Den ytelse som er oppgitt av produsenten. Dersom det er grunn til å tro at motorytelsen er en annen enn den som er oppgitt av produsenten, kan Sjøfartsdirektoratet kreve at det foretas prøve. Gir prøven et annet resultat, skal dette resultatet legges til grunn.
- h) *Rikets grenser*: Norges territorialfarvann og innenlands farvann, herunder elver, kanaler og innsjøer.

§ 3

Eierens og førerens plikter

Eieren og føreren skal sørge for at bestemmelsene i denne forskriften blir fulgt. Eieren plikter å forvise seg om at den som bruker båten, fyller vilkårene for å føre den.

§ 4

Fravik

I enkelttilfeller kan Sjøfartsdirektoratet etter skriftlig søknad fravike forskriftens krav. Spesielle grunner må gjøre fraviket nødvendig og fraviket må være sikkerhetsmessig forsvarlig. Fravik må ikke være i strid med internasjonal overenskomst Norge har sluttet seg til.

Kapittel II

Krav til førers minstealder

§ 5

Minstealder

Fører skal være fylt 16 år dersom fritidsbåten:

- a) kan oppnå større hastighet enn 10 knop (18,5 km/t), eller
- b) har motor med større ytelse enn 10 HK/7,5kW.

§ 6

Konkurranseskjøring

Personer som har fylt 13 år kan føre fritidsbåt som nevnt i § 5 i organisert trenings- eller konkurranseskjøring når:

- a) trenings- eller konkurranseskjøring foregår på bane godkjent av vedkommende myndighet,
- b) banen er tilfredsstillende merket,
- c) føreren har gjennomgått sikkerhetsopplæring under kontroll av leder autorisert i henhold til internasjonale konkurranseregler,
- d) fritidsbåten er utstyrt og utrustet i henhold til internasjonale konkurranseregler, og
- e) trenings- eller konkurranseskjøring arrangeres av norsk båtforening med minst 50 medlemmer.

Ansvarlig organisasjon eller arrangør skal i god tid før trenings- eller konkurranseskjøringen begynner melde fra til lokal politimyndighet og på anmodning dokumentere at punktene a til og med e er tilfredsstillt.

Kapittel III

Krav til båtførerbevis mv.

§ 7

Kvalifikasjonskrav

Fører av norsk fritidsbåt som:

- a) har lengde over 8 meter (26,25 fot), eller
- b) har motor med større ytelse enn 25 HK/19 kW,

skal inneha norsk båtførerbevis eller gyldig kvalifikasjonsbevis. For førere med båtførerbevis eller kvalifikasjonsbevis utstedt i utlandet gjelder § 12.

Personer som ikke har båtførerbevis kan øvelseskjøre under tilsyn av fører som tilfredsstillt kravene i første ledd eller som omfattes av unntaket i fjerde ledd. Ved øvelseskjøring anses lærer eller ledsager som fører. Øvelseskjøring kan kun foretas under forsvarlige vær- og trafikkforhold.

Bestemmelsen i første ledd gjelder ikke for fører som er født før 1.1.1980.

§ 8

Krav til å kunne fremlegge gyldig bevis

Båtførerbevis eller annet gyldig kvalifikasjonsbevis skal kunne fremvises for kontroll ved føring av fritidsbåt.

§ 9

Båtførerprøven

Båtførerprøven består av en teoretisk prøve etter retningslinjer fastsatt av Sjøfartsdirektoratet.

Prøven kan avlegges av personer som har fylt 14 år. Ved avlagt prøve skal kandidaten umiddelbart få bekreftet resultatet skriftlig.

En kandidat som ikke består båtførerprøven kan tidligst avlegge ny prøve etter 14 dager.

§ 10

Søknad om båtførerbevis

Søknad om båtførerbevis sendes på fastsatt skjema til Sjøfartsdirektoratet eller den det bemyndiger. Søknaden skal ha følgende vedlegg:

- a) bekreftelse på bestått båtførerprøve som ikke er eldre enn tre år, kopi av gyldig kvalifikasjonsbevis, kopi av kvalifikasjonsbevis som er utgått eller kopi av vitnemål som grunnlag for utstedelse av kvalifikasjonsbevis,
- b) passfoto ikke eldre enn ett år,
- c) kopi av godkjent legitimasjon med navn og fødselsnummer,
- d) kopi av kvittering for betalt gebyr.

Søknad om båtførerbevis fra person som har fått utstedt norsk kvalifikasjonsbevis før forskriften trådte i kraft, men som ikke kan fremlegge kopi av slikt bevis og som heller ikke er oppført i register tilgjengelig for Sjøfartsdirektoratet, skal ha et av følgende vedlegg i tillegg til vedleggene i første ledd bokstav b til d:

- a) kopi av vitnemål som grunnlag for utstedelse av kvalifikasjonsbevis,

- b) original eller kopi av dokumentasjon som viser at båtførerprøve er bestått,
- c) erklæring fra sensor som bekrefter at båtførerprøve er bestått, eller
- d) erklæring fra offentlig godkjent lærested hvor opplæring fant sted og som bekrefter at båtførerprøve er bestått.

Ved navneendring skal kopi av vigselsattest eller navnebrev vedlegges, dersom ikke endringen fremgår av det sentrale personregisteret.

§ 11

Utstedelse av båtførerbevis

Båtførerbevis utstedes av Sjøfartsdirektoratet eller den det bemyndiger. Båtførerbevis utstedes til personer som har fylt 16 år og som oppfyller kravene i § 10.

§ 12

Erstatning av båtførerbevis

Nytt båtførerbevis kan utstedes i tilfelle navneskifte, når beviset er mistet eller ikke er egnet som legitimasjon.

Utenlandske båtførerbevis erstattes i form av innbytte etter § 14.

§ 13

Anerkjennelse av utenlandske båtførerbevis

Båtførerbevis eller annet kvalifikasjonsbevis utstedt i annen EØS-stat, er gyldig i samsvar med bevisets innhold.

Internasjonalt båtførerbevis for kystnavigasjon utstedt og utformet i henhold til resolusjon 16. oktober 1998 nr. 40 ("International Certificate for Operators of Pleasure Craft") fra de Forente Nasjoners Økonomiske Kommissjon for Europa, Transport Committee, Working Party on Inland Water Transport, er gyldig.

Utenlandsk båtførerbevis som ikke faller inn under første og annet ledd, er gyldig dersom det i det vesentligste tilfredsstillende kravene til det norske båtførerbeviset og er utstedt på et skandinavisk språk eller engelsk.

§ 14

Innbytte av utenlandsk båtfører- eller kvalifikasjonsbevis

Innehaver med anerkjent utenlandsk båtfører- eller kvalifikasjonsbevis jf. § 13, kan etter søknad på fastsatt skjema få utstedt norsk båtførerbevis. Bestemmelsen i § 10 første ledd bokstav b til d samt tredje ledd, gjelder tilsvarende.

Det utenlandske beviset skal være utstedt mens innehaveren hadde bopel i vedkommende land, og han skal ha hatt slik bopel i mer enn ett år.

§ 15

Båtførerregister

Opplysninger om personalia, gjennomført båtførerprøve og utstedt båtførerbevis føres i et sentralt båtførerregister. Registeret skal ikke inneholde sensitive personopplysninger. Sjøfartsdirektoratet er behandlingsansvarlig for registeret.

§ 16

Gebyr

Søker skal betale gebyr for teoretisk båtførerprøve og utstedelse av båtførerbevis. Gebyrsatsene fastsettes av departementet i den til enhver tid gjeldende forskrift om gebyr for utstedelse av sertifikater og påtegning til maritimt personell og av båtførerbevis til båtførere¹.

Kapittel IV

Avsluttende bestemmelser

§ 17

Straff

Forsettlig eller uaktsom overtredelse av §§ 5, 6, 7 eller 8 straffes etter lov 26. juni 1998 nr. 47 om fritids- og småbåter §§ 28 og 37. Ileggelse av bot kan skje ved forenklet forelegg på de vilkår som følger av samme lov § 42 og forskrift 15. juni 2001 nr. 634 om forenklet forelegg i fritids- og småbåtsaker.

§ 18

Ikrafttredelse

Denne forskrift trer i kraft 1. mai 2009, med unntak av §§ 7 og 8 som trer i kraft 1. mai 2010.

Fra samme tid oppheves forskrift 11. desember 1981 nr. 3807 om minstealder m.v. for førere av visse maskindrevne fartøy under 25 registertonn brutto.

§19

Overgangsbestemmelse

Personer født 1.1. 1980 eller senere som innehar kvalifikasjonsbevis uten bilde plikter ved søknad å skifte ut dette med båtførerbevis innen 1. mai 2010.

---

¹ Se forskrift 23. november 2007 nr. 1319.